

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА  
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ**

| <b>Коментар</b>                                                                                                                                                         | <b>Автор</b>      | <b>Дата</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------|
| Становище на БСК<br>Становището на БСК е публикувано на адрес <a href="https://www.bia-bg.com/standpoint/view/28961/">https://www.bia-bg.com/standpoint/view/28961/</a> | БСК<br>Пресцентър | 11.08.2021  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                      |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------|
| <p>Становище на НАОАОт името на Акредитационния съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация /НАОА/ изразявам становище по гореописания проект, както следва: I. НАОА подкрепя проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование. II. НАОА има редакционна бележка по текста на пар. 18 от проекта, с който в § 61 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) се предлага след думите „програмна акредитация“ се добавя „и акредитация на докторски програми“, а думата „изтича“ се заменя с „изтичат“, а именно:Думите „и акредитация на докторски програми“ да се добавят не след думите „програмна акредитация“, а след думите „регулираните професии“. По този начин законовата разпоредба ще бъде по-прецизна и ясна. III. Предложения за допълнения към текстовете на проекта: 1. В чл. 88 се създава нова „ал. 3“ със следното съдържание:„При необходимост взема решение за разширяване на състава на дадена постоянна комисия с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове“.2. В чл. 88а се правят следните изменения и допълнения:2.1.В ал. 1 след цифрата „9“ се добавя домата „основни“.2.2.Създава нова ал. „1а“ със следното съдържание:„По решение на Акредитационния съвет съставът на постоянните комисии може да бъде разширяван с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове. Допълнителните членове отговарят на изискванията за основните членове и имат същите права и задължения като тях за срока, за който са избрани и не могат да бъдат назначавани повече от два последователни пъти. Правилата за дейността на съответната постоянна комисия се прилагат еднакво когато тя действа в основния си и в разширения си състав.“2.3. В. 2 след думата „избрани“ и преди думата „членове“ се добавя думата „основни“. Предложението цели да осигури възможност на НАОА при необходимост да ангажира допълнително до двама души, които да се включват в работата на дадена постоянна комисия, за да осигурят по-бързото приключване на процедурите за оценяване и акредитация на</p> | <p>Атанас Блидов</p> | <p>11.08.2021</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                           |                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------|
| <p>Изменение в ППЗРАСТъй като в мотивите на настоящия проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование е посочено, че "останалите изменения и допълнения имат за цел преодоляването на идентифицирани във времето проблеми при прилагането на законови норми и внасяне на яснота по отношение на норми, които понастоящем позволяват различия при тълкуването", предлагам следната промяна в чл. 4, ал. 3 на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България: В чл. 4, ал. 3 думите "научни специалности" да отпаднат. Тази промяна е продиктувана от факта, че термин "научни специалности" вече не се използва. Чл. 80, ал. 2 на Закона за висшето образование гласи: "Програмната акредитация включва оценяване на възможността висшите училища да провеждат обучение по професионални направления/специалности от регулираните професии и на докторски програми." В чл. 47, ал. 1 от същия закон също се използва терминът "докторски програми", а не "научни специалности".</p> | <p>Вълчо<br/>Атанасов</p> | <p>01.08.2021</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------|

Двойни афилиации в БАН и ВУЗВ предложените промени за пореден път е подминат един деликатен въпрос за лицата, заемащи едновременно две конкурсни академични длъжности в Научни организации по смисъла на закона и ВУЗ. Тази група лица съвсем не са пренебрежимо малък процент и не е много ясно как това явление ще бъде ограничено и къде ще бъдат отчитани техните публикации, цитати и проектна/учебна активност! Проблемът е в пряка връзка и с акредитациите на програми за обучение на докторанти .. Двойните афилиации и участието в акредитационни процедури се заобикалят с просто указване, че лицето е на допълнителен трудов договор. Дали обаче винаги наукометричните данни като публикации, цитати и проектна дейност са само в документацията на една от двете научни институции!?! Същите показатели са основа и за определяне на един или друг ВУЗ за изследователски и пр. Неясно остава и отчитането на резултатите от проектното финансиране и общата трудова часова заетост на конкретната академична длъжност, което при серия програми е регламентирано. Същите показатели са и в основата на разпределянето на Допълнителното финансово стимулиране на академичния състав вътре в научните организации и университетите. Уви практиката до този момент е за двойно отчитане и съответно финансово ДМС! Няма механизъм за прозрачно отчитане и засичане на подобен произвол и разхищение на обществени средства. Дори след приемане на промените в стратегията на БАН 2018-2030 без посочена афилиация на институцията такива средства да не се изплащат, проблемът ще остане, защото от страна на ВУЗ не би се спазваала, тъй като това не е техен проблем. И как тогава всички нормативни промени от последните години и политики на МОН биха ограничили двойното финансиране!?! Съществуват множество други форми за сътрудничество между университетските кадри и тези в научните организации, стига желание и интерес да съществува и без заемането на щатни длъжности, които освен всичко друго не възпрепятстват и кадровото осигуряване на институтите защото не запълват свободния щат. Без ограничаване на практиката да се заемат конкурсни длъжности на

Малин  
Иванов

29.07.2021

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------|
| Публични лекции и лекционни курсовеДържавните университете. както и признатите частни университети да имат портал с видео-лекции за публичен достъп с и без регистрация!                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Елисавета Новакова | 18.07.2021 |
| Лекции и курсове за възпитанициВисшите училища да предлагат на бившите си възпитаници безплатни опреснителни лекции както и курсове за нови научни изменения, особено ако са в противоречие с досега преподаваната доктрина!                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Елисавета Новакова | 18.07.2021 |
| Студент-слушателМоля да се въведе и дефинира термина "студент-слушател".Кой, къде и кога може да се запише като студент-слушател в пристъпствена или дистанционна форма и какви права има и няма като студент-слушател, например няма право да се явява на редовен изпит! Специално да се регламентира участието в практически студентски занимания.Учениците също да имат право да се записват като "студент-слушатели" с цел например кариерно ориентиране или дори за обща култура!Представители на професионалните организации също да бъдат "поканени" да слушат лекции като слушатели и да дават писмен "отчет" за наблюдения в дългосрочен план. | Елисавета Новакова | 18.07.2021 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------|
| <p>Петото предложениеПетото ми предложение се отнася до изменението на чл. 21, новата алинея 9 от ЗВО. Би трябвало да премислим добре преди да предвидим автоматично прекратяване на доктурантура при приключване на проект. Ако докторантът е напреднал в разработката на дисертационния труд и в изпълнението на индивидуалния си план, не е резонно да се прекратява доктурантурата, което в нашата практика означава отчисляване без право на защита. В такъв случай законодателят би трябвало да предложи преминаване в свободна форма на обучение - при съгласие на докторанта, научното звено и научния ръководител. Подобен подход не натоварва обучаващата организация с допълнителни финансови разходи, а в отделни случаи би осигурил успешно защитен научен труд и евентуално кадрово попълване на науката. Желая успех на проекта и скорошно приемане от Парламента. проф. дин Вера Бонева, днк, УниБИТ</p> | <p>Вера<br/>Бонева</p> | <p>15.07.2021</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------|

Пет конкретни предложения към проекта Колеги, Намирам предложените промени в ЗВО и ЗРАС като навременни и полезни. Имам три добавки, които експертната комисия по проекта би могла да обсъди доколко са в съответствие с мотивите и с духа на двата закона. 1. Първото предложение се отнася до въвеждане на изискване за вписване на участието в научни журита към профилите на хабилитираните лица в НАЦИД. Вариант: Настоящият чл. 2а, ал. 5, т. 5, от ЗРАС да се измени с текст изискващ, в електронните профили в регистъра на хабилитираните лица с наукометрични показатели към НАЦИД да се вписват и журитата, в които участва съответното лице - с данни за процедурата и линк към сайта на съответното висше училище или на научната организация. Настоящата т. 5 да стане т. 6. Тази добавка би увеличила прозрачността по отношение участието в научни журита и публичния контрол за спазването на изискването за участие в научни журита при наличие на резултати в съответната специалност и/или професионално направление. 2. Предлагам да се предвиди контролен механизъм за спазване на изискването, заложено в чл. 4, ал. 13, от ЗРАС "Публичният достъп на материалите се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата." На контрол да подлежи и пълнотата на съответните публикации на сайтовете. Имам наблюдения за непълни атрибути на въпросните публикации, както и за неспазването на някои срокове във връзка с тази задължителна процедура. 3. Предлагам към задължителните документи за публикуване на сайта на висшето училище и научната организация да се включи и справка на всеки кандидат за изпълнение на наукометричните показатели. Всеки, който е участвал в научно жури, ще разбере мотивите на настоящото предложение, което (ако се реализира) би осигурило още по-голяма прозрачност в национален план на процесите, свързани с развитието на академичния състав. 4. Към § 1. на Допълнителните разпоредби на ЗРАС да се създаде нова точка: 22. Тя да даде дефиниция на категорията автоплагиатство, спрямо което, по подобие на автоцитиранията в останалата част на нормативната рамка, да се поставят изрични рестрикции. Мотивът ми е, че след въвеждането

Вера  
Бонева

15.07.2021

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------|
| <p>Предложение Здравейте! Имам следното предложение по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование ... Чл. 9, ал. 3, т. 16 от Закона за висшето образование да бъде допълнен, както следва: „приема Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности, както и критерии за определянето им.“Мотиви: Настоящата нормативна уредба предвижда възможността да бъдат определени приоритетни професионални направления и защитени специалности, но не и ред, по който да бъдат определени критериите за това. Въвеждането на критерии ще доведе до прозрачност при вземането на решение за определянето на приоритетни професионални направления и защитени специалности. Не е ясно по какви критерии са приети определенията към момента приоритетни професионални направления и защитени специалности в приложенията към ПМС № 64/2016 г., както и дали все още отговарят на същите условия или следва да отпаднат от съответните списъци.</p> | <p>Тодорка Костова</p> | <p>15.07.2021</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------|